

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA KOMUNIKACJI.

30 września

Nr. 16.

Rok 1929.

T R E Ś Ć :

Sprawy ogólnoadministracyjne i prawne.

- Nr. 152. Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dn. 23 września 1929 r. Nr. I. 19646/29, w sprawie „Przepisów o stosunku służbowym pracowników próbnych przedsiębiorstwa Polskie Koleje Państwowe”.
- Nr. 153. Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dn. 25 września 1929 r. Nr. I. 18410/2/29 o podziale pracowników przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe”.
- Nr. 154. W sprawie jednolitej interpretacji rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 4 lipca 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr. 57 poz. 448).
- Nr. 155. W sprawie referatu kolei lokalnych w Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w Stanisławowie.

Sprawy finansowe.

- Nr. 156. W sprawie dokumentów urlopowych dla stale urlopowanych szeregowych Korpusu Ochrony Pogranicza.
- Nr. 157. W sprawie odrębnego uzupełnienia tekstu zawiadomień stron o nadpłatach przewoźnego.

- Nr. 158. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dn. 13 lipca 1929 r. o wysokości sumy do jakiej mogą być przyjmowane papiery wartościowe przez władze i urzędy państwowe, jako wadja przy przetargach, oraz kaucje na zabezpieczenie wszelkiego rodzaju umów lub zaliczek, wyptacanych na dostawy i roboty rządowe, jak również na zabezpieczenie udzielanych przez Skarb Państwa kredytów akcyzowych, celnych i transportowych.

Sprawy eksploatacyjne.

- Nr. 159. W sprawie przedsięwzięcia środków zapobiegawczych wypadkom kolejowym.

Sprawy sanitarne.

- Nr. 160. W sprawie jednoznaczności wyrażen: „choroba psychiczna” lub „choroba umysłowa”.

Zawiadomienia.

- Ruch służbowy w Ministerstwie Komunikacji.
Unieważnienie biletu.
Unieważnienie legitymacji poselskiej.

SPRAWY OGÓLNO - ADMINISTRACYJNE I PRAWNE.

152.

Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 23 września 1929 r. Nr. I. 19646/29, w sprawie „Przepisów o stosunku służbowym pracowników próbnych przedsiębiorstwa Polskie koleje państwowe”.

Na podstawie § 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 lipca 1929 r., o stosunku służbowym pracowników przedsiębiorstwa Polskie Koleje Państwowe (Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 447), zatwierdzam, dołączone do niniejszego rozporządzenia, „Przepisy o stosunku służbowym pracowników próbnych przedsiębiorstwa Polskie Koleje Państwowe”.

Załącznik do rozporządzenia Ministra Komunikacji z dn. 23 września 1929 r. Nr. I. 19646/29.

Przepisy o stosunku służbowym pracowników próbnych przedsiębiorstwa Polskie Koleje Państwowe.

C Z E Ś Ć I.

Postanowienia ogólne.

§ 1.

Postanowienia niniejszych przepisów odnoszą się do pracowników odbywających służbę próbną na P. K. P., przed zaliczeniem ich w poczet kandydatów na pracowników etatowych lub w poczet pracowników nietatowych.

§ 2.

Do pracowników, odbywających służbę próbną, zalicza się praktykantów referendarskich, praktykantów geometrów, praktykantów technicznych, praktykantów kolejowych, elewów i aspirantki, pomocników kancelaryjnych, rzemieślników odbywających służbę próbną (próbnych), oraz robotników odbywających służbę próbną (próbnych), wszystkich, w dalszym ciągu niniejszych przepisów, nazwanych „pracownikami”.

§ 3.

Praktykantami referendarskimi i praktykantami-geometrami są pracownicy, posiadający świadectwa ukończonych studjów wyższych, przyjęci do odbycia służby próbnej na stanowiska, na które wymagane jest wykształcenie wyższe; praktykantami technicznymi względnie kolejowymi są pracownicy posiadający świadectwa ukończonej szkoły średniej technicznej względnie ogólnokształcącej, przyjęci do odbycia służby próbnej na stanowiska, na które wymagane jest średniotechniczne względnie ogólnosrednie wykształcenie; elewami i aspirantkami są pracownicy(e) posiadający(e) świadectwa ukończonych 3 klas szkoły średniej lub 7 klas szkoły powszechnej, przyjęci(te) do odbycia służby próbnej na stanowiska, na które wymagane jest to wykształcenie; pomocnikami kancelaryjnymi są pracownicy posiadający świadectwa ukończonych co najmniej 5 klas szkoły powszechnej, przyjęci do odbycia służby próbnej na stanowiska kancelistów; rzemieślnikami i robotnikami, odbywającymi służbę próbną, są pracownicy przyjęci do odbycia służby próbnej na stanowiska, dostępne dla nich w myśl odnośnych przepisów.

Za równorzędne z przyjęciem należy uważać dopuszczenie do służby próbnej pracowników kontraktowych lub czasowych.

§ 4.

Przyjęcie praktykanta, elewa, aspirantki i pomocnika kancelaryjnego następuje z dniem doręczenia, przez właściwą władzę, pisma, w którym wymienia się kategorię (§ 2) i wysokość płacy pracownika, przyjęcie zaś rzemieślnika i robotnika z dniem faktycznego dopuszczenia do służby próbnej, na podstawie pisemnego zarządzenia właściwej władzy.

§ 5.

Ogólne warunki przyjęcia na służbę próbną są następujące:

1) obywatelstwo polskie; obywatele Wolnego Miasta Gdańska będą traktowani stosownie do obowiązujących traktatów i umów;

2) zdolność do działań prawnych;

3) nieposzlakowana przeszłość (§ 6);

4) nieprzekroczony 37 rok życia;

5) zdolność fizyczna, wymagana w myśl odnośnych przepisów na stanowisko, na które w przyszłości pracownik ma być mianowany (zaliczony);

6) znajomość języka polskiego w mowie i w piśmie tudzież stopień wykształcenia i rodzaj wiadomości lub praktyki zawodowej, wymaganych w myśl odnośnych przepisów w poszczególnych działach

służby lub na poszczególne stanowiska, na które pracownik w przyszłości ma być mianowany (zaliczony);

7) zadośćuczynienie obowiązkowi czynnej służby wojskowej; warunek ten nie dotyczy osób uznanych definitywnie za niezdadne do czynnej służby wojskowej.

Za zezwoleniem naczelnej władzy P. K. P. (Ministra Komunikacji) dopuszczalne są odstępstwa od warunków, wymienionych w p. 4 i 6.

§ 6.

W myśl § 5 p. 3 nie mogą być przyjęte na służbę próbną osoby:

1) skazane wyrokiem sądu karnego, jeśli skazanie pociąga za sobą niezdolność do piastowania urzędu publicznego;

2) skazane za przestępstwa popełnione z chęci zysku;

3) wydalone ze służby kolejowej lub innej służby państwowej względnie służby samorządowej.

Osoba, przeciw której toczy się postępowanie karno-sądowe za przestępstwa, określone w p. 1 i 2, postępowanie upadłościowe lub postępowanie o pozabawienie własnej woli, nie może być w czasie trwania powyższego postępowania, przyjęta na służbę próbną.

§ 7.

Czas trwania i sposób odbywania służby próbnej dla poszczególnych kategorii pracowników, określają osobne przepisy.

§ 8.

Pracownik winien objąć służbę w terminie, wyznaczonym przez władzę, która go przyjęła.

Przyjęcie unieważnia się, jeżeli pracownik w ciągu ośmiu dni po tym terminie, nie zgłosi się do służby i nie usprawiedliwi zwłoki.

§ 9.

Przy objęciu służby pracownik składa przed władzą służbową (§ 17) przyrzeczenie służbowe według rot, ustalonej w załączniku I do niniejszych przepisów. Złożenie przyrzeczenia stwierdza się podpisami składającego i odbierającego przyrzeczenie.

Odmowa złożenia przyrzeczenia powoduje unieważnienie przyjęcia względnie dopuszczenia do służby próbnej.

§ 10.

Niedopuszczalne jest szkolenie względnie zatrudnianie pracownika w taki sposób, żeby wchodził w stosunek podwładnego do swego małżonka, krewnego wstępnego lub zstępnego, z urodzenia lub przysposobienia, bądź też krewnego w linii bocznej do trzeciego stopnia pokrewieństwa lub powinowatego do drugiego stopnia powinowactwa włącznie.

Pracownicy zatrudnieni w kasowych lub gospodarczych urzędach P. K. P. nie mogą pozostawać w stosunkach rodzinnych, wymienionych w poprzednim ustępie, do osób zatrudnionych w nadzorczych urzędach rachuby i kontroli.

§ 11.

Kobiet nie można zatrudniać przy robotach, które w przepisach o ochronie pracy są dla nich zakazane.

Dla praktykantów, elewów, aspirantek i pomocników kancelaryjnych, prowadzi się wykazy stanu służby, wedle tego samego wzoru i w ten sam sposób jak dla pracowników, objętych rozporządzeniem Rady Ministrów z dn. 8 lipca 1929 r. o stosunku służbowym pracowników przedsiębiorstwa P. K. P. (Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 447).

Dla rzemieślników i robotników, odbywających służbę próbną, prowadzą ich władze służbowe karty osobiste, według wzoru ustalonego w załączniku II do niniejszych przepisów.

Z chwilą zaliczenia rzemieślnika lub robotnika w poczet kandydatów na pracowników etatowych lub w poczet pracowników nietatowych, dołącza się jego kartę osobistą do wykazu stanu służby.

Pracownik składa przy przyjęciu (dopuszczenia do służby próbnej) dokumenty osobiste, stwierdzające dane, dotyczące jego stosunków osobistych i rodzinnych, w dalszym zaś ciągu służby obowiązany jest składać dokumenty, świadczące o każdej zmianie tych danych, nie wynikającej z zarządzeń władz P. K. P.

Po wpisaniu danych, o których mowa w poprzednim ustępie, do wykazów stanu służby (kart osobistych), zwraca się dokumenty ich właścicielom.

§ 13.

Po upływie przepisanego okresu służby próbnej, kierownik urzędu, w którym pracownik odbywa służbę próbną, wydaje o nim opinię służbową.

Opinia ma na celu ocenę w jednym stopniu wyników służby próbnej, uzdolnienia, pilności, sumienności, zachowania się w służbie i poza służbą.

Stopnie oceny są następujące:

dobry, dostateczny, niedostateczny.

Oceniający winien przed wydaniem opinii wysłuchać zdania bezpośredniego zwierzchnika pracownika oraz pracownika (instruktora), któremu poruczył nadzór nad jego szkoleniem.

Stopień oceny notuje się w wykazie stanu służby (karcie osobistej) pracownika. Pracownik nie może zaczepiać oceny w drodze odwołania do władzy wyższej.

Opinia „niedostateczna“ podlega zatwierdzeniu władzy bezpośrednio wyższej.

Zamiast zatwierdzić przedstawioną jej opinię, władza ta może w ciągu 6 (sześciu) miesięcy wydać opinię odmienną.

§ 14.

Doręczenie decyzji (orzeczeń i zarządzeń) w sprawach, wynikłych z niniejszych przepisów, są ważne i powodują bieg terminów, jeśli uskutecznił je do rąk własnych pracownika.

Decyzje, od których służy pracownikowi prawo odwołania (§ 15), doręcza się za pokwitowaniem.

Jeżeli nieznane jest miejsce pobytu pracownika, który nie ustanowił pełnomocnika, lub też, gdy pracownik lub jego pełnomocnik odmawia przyjęcia pisma zawierającego decyzję, wówczas obwieszcza się je przez wywieszenie w widocznym miejscu w urzędzie, do którego personelu pracownik należy. Doręczenie uważa się za dokonane po upływie siedmiu dni od wywieszenia pisma.

Jeżeli przepisy niniejsze inaczej nie postanawiają, pracownik może od decyzji (orzeczeń i zarządzeń), w sprawach, wynikłych z niniejszych przepisów, wnieść w porządku służbowym (§ 18) odwołanie na piśmie do władzy wyższej, której rozstrzygnięcie jest w toku instancji ostateczne.

Odwołanie należy wnieść w terminie czternastodniowym, jeśli przepisy niniejsze nie stanowią inaczej (§ 32).

Bieg terminu rozpoczyna się z dniem następującym po dniu doręczenia decyzji. Niedziele i święta ustawowe nie wstrzymują ani rozpoczęcia ani biegu terminów. Jeżeli koniec terminu przypada na niedzielę lub święto ustawowe, to za ostatni dzień terminu uważa się najbliższy dzień powszedni.

Termin uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem nadano pismo, zawierające odwołanie, w urzędzie pocztowym lub telegraficznym Rzeczypospolitej.

W razie uchybienia terminu wniesienia odwołania, zarówno instancja odwoławcza, jak i władza, od której decyzji odwołanie wniesiono, może przywrócić termin na prośbę pracownika, gdy udowodni on, że uchybienie terminu nastąpiło bez jego winy, z powodu przeszkód nie do przewidzenia.

Prośbę o przywrócenie terminu może pracownik wnieść wraz z odwołaniem, w terminie siedmiodniowym od ustania przeszkody. Nieuwzględnienia takiej prośby nie można zaskarżyć.

Odwołanie nie ma mocy odraczającej, jeżeli przepisy niniejsze nie stanowią inaczej (§ 48).

CZĘŚĆ II.

Obowiązki pracowników.

§ 16.

Pracownik obowiązany jest Rzeczypospolitej Polskiej wiernie służyć, przestrzegać ustaw i rozporządzeń państwowych, przygotowywać się do objęcia w przyszłości stanowiska na P. K. P., przez gorliwe szkolenie się i praktyczne zaznajamianie się z przyszłymi swymi obowiązkami, wykonywać zlecone mu czynności i zająć gorliwie, strzeż w granicach swej wiedzy, według swej najlepszej woli, interesów P. K. P., dbać o mienie, stanowiące własność państwową i P. K. P. lub im przez osoby trzecie powierzone, jak również znalezione na terenie kolejowym.

Pracownik powinien zaniechać wszystkiego co mogłoby zakłócić należyty bieg pracy na kolejach lub normalny tok urzędowania.

Zachowanie się pracownika w służbie i poza służbą winno odpowiadać zasadom uczciwości i przyzwoitości.

§ 17.

Pracownik obowiązany jest wykonywać polecenia służbowe zwierzchnika (ów) oraz pracownika, któremu został przydzielony do wyszkolenia (instruktora).

Zwierzchnikiem jest ten, kogo wedle przepisów organizacyjnych i służbowych lub z mocy osobnego za-

rządzenia, powołano do kierownictwa względnie wydawania poleceń służbowych.

Przez wyrażenie „władza przełożona“, używane w niniejszych przepisach, rozumieć należy urzędy (organa) P. K. P., podlegające bezpośrednio naczelnej władzy P. K. P. (Ministrowi Komunikacji). Przez wyrażenie „władza służbowa“, rozumieć należy wszystkie urzędy P. K. P. w stosunku do pracowników, odbywających w nich służbę próbną.

§ 18.

Sprawy służbowe pracowników rozstrzyga się w porządku służbowym. Z prośbami, przedstawieniami i skargami podwładny winien zwracać się ustnie lub pisemnie do bezpośredniego zwierzchnika, który je rozważy i załatwi, lub gdy załatwienie przekracza jego zakres działania, przekazuje bezzwłocznie wyższemu zwierzchnikowi względnie wyższej władzy.

Prośby załatwiane w myśl postanowień niniejszych i innych przepisów przez władze wyższe, oraz odwołania (§ 15) wnosi się zawsze w drodze piśmiennej.

Skargi przeciw zwierzchnikowi podwładny może wnosić wprost do władzy (zwierzchnika wyższego), której (któremu) ten zwierzchnik bezpośrednio podlega.

Władze wyższe zawiadamiają pracowników o swych decyzjach na piśmie za pośrednictwem władz służbowych.

Bez zezwolenia władzy przełożonej nie wolno pracownikowi w żadnej formie wytaczać w prasie spraw dotyczących jego stosunku służbowego, a tem bardziej działalności P. K. P.

§ 19.

Wobec zwierzchnika(ów), instruktora i innych pracowników starszych stanowiskiem, pracownik winien zachowywać się z należytyim szacunkiem i odpowiednio do wymagań dyscypliny służbowej.

W stosunkach wzajemnych pracownicy obowiązani są zachowywać się uprzejmie i popierać się przy spełnianiu zadań służbowych.

§ 20.

W razie przeznaczenia do samodzielnego lub próbnego (pod nadzorem) wykonywania służby, pracownik obowiązany jest spełnić wszystkie zleczone mu czynności, wchodzące w zakres jego wykszolenia.

O otrzymaniu zlecenia wprost od wyższego zwierzchnika, pracownik winien powiadomić bezpośrednio zwierzchnika.

§ 21.

W razie koniecznej potrzeby pracownik może być użyty do spełniania także takich czynności służbowych, które nie mieszczą się wprawdzie w zakresie służby, w której się on szkoli, lecz odpowiadają jego kwalifikacjom zawodowym.

§ 22.

W nagłych przypadkach, zagrażających bezpieczeństwu ruchu, ciąży na każdym pracowniku obowiązek samorzutnego objęcia opuszczonego przez innego pracownika posterunku w tej gałęzi służby, w której otrzymał wykszolenie (złożył egzamin tymczasowy).

Pracownik próbny ma obowiązek, w miarę znajomości służby kolejowej, współdziałania przy zapobieganiu wszystkiemu, co grozi niebezpieczeństwem dla ruchu, zagraża życiu ludzkiemu, mieniu Państwa lub P. K. P. względnie mieniu osób trzecich, P. K. P. powierzonemu. Jeśli to tylko leży w jego mocy, winien przedsięwziąć niezwłocznie wszystkie dostępne środki dla uchylenia niebezpieczeństwa i udzielenia pomocy oraz zawiadomić właściwe organa P. K. P.

§ 23.

O wszelkich zauważonych nadużyciach służbowych innych pracowników P. K. P., bez względu na zajmowane przez nich stanowiska, pracownik obowiązany jest donieść bezpośrednio zwierzchnikowi, następnemu zaś z kolei zwierzchnikowi względnie władzy wyższej wtedy, gdy nadużyć tych dopuścił się jego bezpośredni zwierzchnik.

§ 24.

Jeżeli pracownik wchodzi w styczność z publicznością w szczególności zaś z osobami korzystającymi z usług kolei, winien wobec nich postępować bezstronnie i bezinteresownie oraz zachowywać się uprzejmie, lecz stanowczo, nie dopuszczając do naruszenia istniejących przepisów, w razie zaś ich przekroczenia zastosować bezwarunkowo przewidziane dla danego zajęcia sposoby postępowania, celem podciągnięcia winnych do odpowiedzialności.

Za spełnianie czynności służbowych lub w związku z ich spełnianiem, wzbronione jest przyjmowanie lub domaganie się od publiczności, w szczególności zaś od osób korzystających z usług kolei, podarunków, wynagrodzenia pieniężnego oraz innych korzyści materialnych lub osobistych, zaofiarowanych w jakiegokolwiek formie, bądź bezpośrednio, bądź pośrednio pracownikowi lub jego rodzinie (domownikom).

§ 25.

Pracownik obowiązany jest zachowywać w tajemnicy sprawy służbowe, bez względu na to, w jaki sposób powziął o nich wiadomość, jeśli władze sprawy takie uznały lub oznaczyły jako tajne.

Pracownik powinien zachować tajemnicę tę także wobec innych pracowników, z wyjątkiem takich, którym jest obowiązany donosić o tych sprawach służbowo.

Władza przełożona może, w poszczególnych przypadkach, zwalniać pracowników od obowiązku dochowania tajemnicy służbowej. Zwolnienie następuje w formie piśmiennej.

Pracownikowi nie wolno informować osób niepowołanych nawet o takich sprawach służbowych, które nie mają charakteru spraw tajnych.

§ 26.

Pracownik obowiązany jest przestrzegać ustalonych godzin pracy.

W wyjątkowych przypadkach, jeśli wymagają tego względy służbowe, pracownik obowiązany jest, na polecenie zwierzchnika lub instruktora, pełnić służbę względnie szkolić się także poza ustalonymi godzinami pracy.

§ 27.

Opuszczenie przez pracownika posterunku służbowego lub wydalenie się z lokalu służbowego podczas godzin pracy, może nastąpić jedynie za zezwoleniem zwierzchnika.

Samowolne opuszczenie względnie uchylenie się od służby, pociąga za sobą odpowiedzialność służbową oraz potrącenie pobieranej płacy za czas nieusprawiedliwionej nieobecności.

§ 28.

Pracownik obowiązany jest mieszkać w miejscowości, w której odbywa wykształcenie względnie pełni służbę, wskazać władzy służbowej dokładny swój adres i donosić o każdej jego zmianie.

Władza służbowa może, na prośbę pracownika, zezwolić na obranie innego miejsca zamieszkania, pod tym jednak warunkiem, że pracownik będzie mógł punktualnie i bez przeszkód czynić zadość wszystkim obowiązkom służbowym.

Władza służbowa może, w razie koniecznej potrzeby, uzależnić od swego zezwolenia wydalenie się z miejsca zamieszkania pracowników pewnych kategorii, nawet poza godzinami pracy. W nadzwyczajnych i niecierpiących zwłoki okolicznościach ograniczenie takie może zarządzić czasowo także bezpośredni zwierzchnik pracownika.

§ 29.

Stawienie się do szkolenia lub na służbę w stanie nietrzeźwym albo pełnienie służby w tym stanie pociąga za sobą, prócz odpowiedzialności służbowej, usunięcie pracownika od pełnienia służby, względnie niedopuszczenie go do służby szkolenia, ze skutkiem przewidzianym w § 27 ust. 2.

Stwierdzenie stanu nietrzeźwości pracownika następuje w formie protokołu, spisanego w obecności dwóch świadków lub lekarza kolejowego.

§ 30.

O chorobie stanowiącej przeszkodę w pełnieniu służby, winien pracownik zawiadomić natychmiast władzę służbową, za pośrednictwem bezpośredniego zwierzchnika; w czasie choroby pracownik jest obowiązany, na zlecenie władzy służbowej, poddawać się badaniu lekarza kolejowego.

Pracownikowi, uznanemu przez lekarza kolejowego za niezdolnego do pełnienia służby z powodu choroby, władza przełożona może zezwolić na pobyt poza stałym miejscem zamieszkania, na czas oznaczony przez lekarza kolejowego. Pracownik obowiązany jest wówczas podać dokładny swój adres.

§ 31.

Właściwa władza może przenieść pracownika w tej samej lub do innej miejscowości z urzędu (w razie służbowej potrzeby) lub na jego prośbę, przy czym może przeznaczyć go do innego rodzaju szkolenia.

W celu umożliwienia przeniesionemu pracownikowi dokonania przeprowadzki do nowej miejscowości, zwalnia go dotychczasowa władza służbowa na czas konieczny od pełnienia służby.

§ 32.

Pracownika można pociągnąć do odpowiedzialności materialnej za szkodę, wynikłą z jego winy dla P. K. P., z powodu jego czynności służbowych, co nie wyklucza odpowiedzialności służbowej.

Jeśli winę za szkodę, wynikłą dla P. K. P., ponosi kilku pracowników, a wysokość szkody, wyrażonej przez każdego z nich nie da się określić, wówczas wszyscy odpowiadają solidarnie.

Orzeczenie o obowiązku zwrotu szkody i jej wysokość w postępowaniu administracyjnym wydaje władza przełożona, po przeprowadzeniu dochodzenia.

W dochodzeniach należy przesłuchać pracownika, zbadać świadków, a w razie potrzeby biegłych, bez odbierania od nich przysięgi oraz sprawdzić inne dowody, w szczególności zaś dowody z ksiąg, akt i dokumentów. Pracownik ma prawo zadawać pytania świadkom i biegłym, uczestniczyć w sprawdzaniu innych dowodów oraz przeglądać i sporządzać odpisy z akt dochodzenia.

Orzeczenie winno być uzasadnione i ma zawierać pouczenie o odwołaniu.

Od orzeczenia może pracownik wnieść odwołanie (§ 15) do naczelnej władzy P. K. P. (Ministra Komunikacji), za pośrednictwem władzy przełożonej (orzekającej), w terminie miesięcznym od dnia następującego po dniu doręczenia orzeczenia.

Orzeczenie naczelnej władzy P. K. P. (Ministra Komunikacji) jest ostateczne w postępowaniu administracyjnym.

§ 33.

Pracownik, którego ostatecznym orzeczeniem administracyjnym zobowiązano do zwrotu szkody, może w terminie miesięcznym po doręczeniu tego orzeczenia, wystąpić na drodze sądowej przeciw P. K. P., z powództwem o ustalenie, że roszczenie P. K. P. nie istnieje wogóle lub w stosunku do niego, w całości lub w części. W sporze tym obowiązek udowodnienia istnienia winy i szkody ciąży na P. K. P.

Dla tego rodzaju powództw, wnoszonych przez pracowników na terenie Wolnego Miasta Gdańska, posiadających obywatelstwo polskie, właściwe są sądy rzeczowo-właściwe w Toruniu.

Powództwo sądowe nie wstrzymuje wykonania orzeczenia administracyjnego.

§ 34.

Pracownik obrażony podczas pełnienia służby lub w związku z jej pełnieniem, obowiązany jest zawiadomić o tem bezzwłocznie w drodze służbowej przełożoną władzę, celem uzyskania zezwolenia na wytoczenie skargi karno-sądowej.

Władza przełożona po zbadaniu sprawy, odmówi, przy zbadaniu przyczyn odmowy, lub udzieli zezwolenia na wniesienie skargi, w terminie czternastodniowym od dnia wniesienia prośby.

Jeśli pracownika, podczas pełnienia służby lub w związku z jej pełnieniem, obraził drugi pracownik, funkcjonariusz państwowy, samorządowy lub osoba wojskowa, obrażony obowiązany jest zawiadomić o tem w drodze służbowej swą przełożoną władzę, ta zaś winna donieść o tem właściwej władzy obrażającego.

Władza przełożona może nakazać pracownikowi wytoczenie skargi o obrazę czci. W razie zasądzenia winnego w tym przypadku i nieściągalności kosztów sądowych, P. K. P. zwracają skarżącemu rzeczywiste koszty procesu we wszystkich instancjach.

Skargi sądowo-karnej, wytoczonej na podstawie zezwolenia lub nakazu władzy, nie wolno pracownikowi wycofać lub umorzyć bez jej zezwolenia.

Niezastosowanie się pracownika do przepisów, zawartych w poprzednich ustępach, pociąga za sobą odpowiedzialność służbową.

§ 35.

Pracownikowi nie wolno przyjmować takich ubocznych posad, ani też oddawać się takim zajęciom, których wykonywanie stałoby w sprzeczności z jego obowiązkami służbowymi, przeszkadzałoby mu w szkoleniu względnie w wykonywaniu czynności służbowych lub mogłoby wywołać uzasadnione podejrzenie o stronniczość.

Pracownik obowiązany jest donosić w drodze służbowej władzy przełożonej o każdym zajęciu ubocznym, przynoszącym mu jakiegokolwiek korzyści materialne i zaniechać takich zajęć, których pełnienie uzna władza przełożona za niewskazane w myśl postanowień ust. 1.

Zgłoszeniu nie podlega zarządzanie nieruchomością własną lub cudzą na podstawie ustawy, tudzież praca naukowa, literacka oraz artystyczna w ścisłym znaczeniu.

§ 36.

W następujących przypadkach winien pracownik uzyskać uprzednie zezwolenie władzy przełożonej:

a) w razie zamiaru wstąpienia do grona założycieli lub też do zarządu i rad nadzorczych spółek na zysk obliczonych;

b) w razie zamiaru założenia lub nabycia przedsiębiorstwa przemysłowego lub handlowego.

Pracownikowi nie wolno ani bezpośrednio, ani za pośrednictwem osób trzecich:

1) ubiegać się o koncesję na budowę kolei lub na prowadzenie przedsiębiorstwa kolejowego;

2) podejmować się robót budowlanych lub dostaw dla P. K. P., jak również być właścicielem lub zarządcą jakiegokolwiek przedsiębiorstwa na kolejach;

3) oddawać się zajęciom w biurach przewozowo-reklamacyjnych.

Niedozwolone jest publiczne pełnienie zajęć ubocznych z odznakami służbowymi.

§ 37.

Bez zezwolenia władzy przełożonej nie wolno pracownikowi występować w charakterze biegłego sądowego w sprawach pozostających w bezpośrednim związku z jego czynnościami służbowymi. Postanowienie to nie odnosi się do przypadku, gdy sąd zażąda opinii pracownika jako biegłego.

CZEŚĆ III.

Prawa pracowników.

§ 38.

Pracownik ma prawo do płacy, której zasady i wysokość określa osobne przepisy.

Przepisy te ustalają również zasady pobierania przez pracownika płacy w razie urlopu, choroby, odosobnienia z powodu choroby zakaźnej w domu, ćwiczeń wojskowych rezerwy i t. p.

§ 39.

Osobne przepisy ustalają należności uboczne i inne świadczenia na korzyść pracownika.

§ 40.

Prawa do płacy nie wolno pracownikowi zastrawić ani odstąpić osobie trzeciej.

Umowa zawarta wbrew temu zakazowi jest nieważna.

§ 41.

Płaca pracownika ulega zajęciu administracyjnemu tudzież zapowiedzeniu i zajęciu sądowemu, nie wyżej niż do wysokości piątej części sumy płacy, przypadającej do wypłaty.

Płaca pracownika ulega w tych samych granicach zajęciu na podstawie prawomocnego orzeczenia administracyjnego, określonego w § 32, z tym zastrzeżeniem, że w razie zbiegu zapowiedzeń i zajęć, należności P. K. P. z tytułu zwrotu szkody mają pierwszeństwo przed innymi roszczeniami i są równorzędne tylko z alimentami.

Płaca pracownika ulega zapowiedzeniu i zajęciu sądowemu za alimenty do wysokości dwóch piątych części sumy płacy, przypadającej do wypłaty, przyczem pozostałe trzy piąte części wolne są od wszelkich zapowiedzeń i zajęć.

Przy zbiegu zapowiedzeń za alimenty i za inne należności lub długi, jedna piąta część płacy pracownika staje się przedmiotem stosunkowego podziału, zarówno na alimenty, jak i na inne należności lub długi, dalszą zaś jedną piątą część przekazuje się wyłączenie na zaspokojenie samych tylko alimentów, o ileby pierwsza piąta część na nie, przy zbiegu innych wierzytelności, nie wystarczała.

§ 42.

Z płacy, należnej pracownikowi, potrąca się, niezależnie od zajęć administracyjnych lub zapowiedzeń i zajęć sądowych (§ 41):

1) należności, przypadające P. K. P. od pracownika za świadczenia w naturze oraz zaliczki pieniężne, pobrane na rachunek płacy.

2) potrącenia za opuszczony czas służby (§§ 27 i 29);

3) kary pieniężne, nałożone przez władze P.K.P. (§ 47), przyczem miesięcznie można z tego tytułu potrącić nie więcej niż dziesiątą część miesięcznej płacy.

Potrąceń, wskazanych w p. 1 i 2, dokonywać wolno tylko w granicach § 41.

§ 43.

Od zapowiedzeń i zajęć, określonych w § 41 oraz potrąceń wymienionych w § 42, jeśli poszczególne ustawy inaczej nie stanowią, wyłączone są:

1) należności za podróże służbowe i przeniesienia oraz wogóle należności uboczne lub dodatki, przedstawiające zwrot wydatków poniesionych w służbie;

2) nagrody pieniężne;

3) zapomogi.

§ 44.

Praktykanci, elewi, aspirantki i pomocnicy kancelaryjni, jeśli służą na P. K. P. bez przerwy rok w jakimkolwiek charakterze, otrzymują corocznie urlop dla wypoczynku, w wymiarze 14 dni, rzemieślnicy zaś i robotnicy, odbywający służbę próbną, pod temi samymi warunkami, w wymiarze 8 dni.

Ze względów służbowych, niecierpiących zwłoki, może władza wstrzymać pracownikowi rozpoczęcie udzielonego urlopu wypoczynkowego lub odwołać go z urlopu; z chwilą, gdy te względy ustaną, należy mu umożliwić rozpoczęcie lub dalsze korzystanie z urlopu, oraz zwrócić udowodnione koszty, spowodowane nieprzewidzianem odwołaniem z urlopu.

Do wymiaru urlopu wypoczynkowego nie wlicza się przerw w służbie, spowodowanych chorobą, nieszczęśliwym wypadkiem, odosobnieniem z powodu choroby zakaźnej oraz ćwiczeniami wojskowymi rezerwy.

Każdy pracownik próbny może otrzymać urlop dla załatwienia ważnych spraw osobistych i rodzinnych, w najwyższym rocznym wymiarze 7 dni. Urlopu przekraczającego ten wymiar można pracownikowi udzielić tylko na poczet przysługującego mu urlopu wypoczynkowego.

CZEŚĆ IV.

Odpowiedzialność służbowa pracowników.

§ 45.

Za naruszenie obowiązków służbowych ponosi pracownik odpowiedzialność służbową, niezależnie od ewentualnej odpowiedzialności karno-sądowej.

§ 46.

Za naruszenie przez pracownika obowiązków służbowych nakłada się kary następujące:

1) upomnienie,

2) karę pieniężną do wysokości 10% należnej za miesiąc płacy,

3) wydalenie.

Kary pieniężne wpływają na rzecz instytucji humanitarnych, utworzonych dla pracowników P.K.P. lub ich rodzin.

Do wymierzania kar wymienionych pod 1 i 2 uprawnione są władze służbowe.

Karę wydalenia nakłada władza przełożona.

Przed wymierzeniem jednej z kar wymienionych w ust. 1, należy zbadać zarówno okoliczności towarzyszące naruszeniu przez pracownika obowiązków służbowych, jak i stopień winy, oraz należy dać pracownikowi możliwość usprawiedliwienia się.

O nałożeniu kary oraz o przyczynie ukarania należy zawiadomić pracownika na piśmie.

Orzeczenie o karze można zaskarżyć w ciągu czternastu dni od dnia doręczenia orzeczenia w drodze odwołania do wyższej instancji (§ 15).

Orzeczenie instancji odwoławczej nie podlega dalszemu zaskarżeniu.

Odwołanie od kary wydalenia odracza wykonanie orzeczenia.

§ 47.

Władza służbowa usuwa pracownika od pełnienia służby (szkolenia), jeżeli przeciw niemu sąd karny zarządził areszt śledczy lub zapadł przeciw niemu nieprawomocny jeszcze wyrok sądu karnego a kara pociąga za sobą utratę zdolności do piastowania urzędu publicznego. W przypadkach tych pracownik nie otrzymuje, w czasie usunięcia od pełnienia służby, żadnej płacy.

§ 48.

Władza służbowa, ma prawo usunąć pracownika od pełnienia służby (szkolenia), jeśli przeciw niemu toczy się postępowanie karno-sądowe, albo jeżeli, ze względu na doniosłość zarzucanego pracownikowi przekroczenia obowiązków, określonych niniejszymi przepisami, zachodzi potrzeba usunięcia go od pełnienia służby. W takich przypadkach pracownik otrzymuje, w czasie usunięcia od pełnienia służby, połowę płacy.

W czasie usunięcia od pełnienia służby nie wolno pracownikowi, bez zezwolenia władzy służbowej, wyjechać z miejsca stałego zamieszkania. Nie wolno mu też w tym czasie nosić odznak służbowych.

Jeżeli na pracownika, po przeprowadzeniu dochodzenia, nie nałożono kary wydalenia, wówczas wypłaca mu się wstrzymaną płacę za czas usunięcia od pełnienia służby a okres ten liczy mu się do czasu służby.

CZEŚĆ V.

Rozwiązanie stosunku służbowego.

§ 49.

Stosunek służbowy pracownika rozwiązuje się w razie:

1) dobrowolnego wystąpienia ze służby (§ 50),

2) powołania do służby wojskowej, z wyjątkiem ćwiczeń rezerwy,

3) zwolnienia ze służby (§§ 51 — 53),

4) wydalenia ze służby (§ 55),

5) śmierci.

§ 50.

Pracownik może każdej chwili zgłosić władzy służbowej na piśmie swoje wystąpienie ze służby.

Przed wystąpieniem ze służby pracownik winien zwrócić znajdujące się w jego ręku przedmioty, będące własnością P. K. P. oraz służbowy dowód tożsamości osoby.

Pracownik, któremu powierzono samodzielne wykonywanie służby, winien przed wystąpieniem zdać ją do rąk swego bezpośredniego zwierzchnika lub z jego polecenia do rąk wyznaczonego następcy.

Pracownika należy zwolnić ze służby najpóźniej do 14-go dnia od dnia zgłoszenia wystąpienia.

Przez dobrowolne wystąpienie ze służby pracownik i jego rodzina tracą wszelkie prawa, wynikające ze stosunku służbowego.

§ 51.

Władza, która pracownika przyjęła względnie dopuściła do służby próbnej, winna zwolnić go ze służby w razie:

- 1) stwierdzenia braku obywatelstwa polskiego; obywatele Wolnego Miasta Gdańska stanowią wyjątek, stosownie do obowiązujących traktatów i umów,
- 2) stwierdzenia fizycznej lub umysłowej niezdolności do pełnienia służby,
- 3) dłużej trwającej choroby (§ 52),
- 4) niedostatecznej opinii służbowej, zatwierdzonej przez władzę wyższą (§ 13),
- 5) dwukrotnego niezłożenia egzaminu ścisłego, wymaganego na stanowisko, na które pracownik się szkoli.

§ 52.

W razie stwierdzenia choroby, powodującej niezdolność do pełnienia obowiązków służbowych, rozwiązuje się stosunek służbowy z praktykantem, elementem, aspirantką i pomocnikiem kancelaryjnym po upływie trzech miesięcy, z rzemieślnikiem zaś i robotnikiem, odbywającym służbę próbną, po upływie czterech tygodni od dnia zachorowania względnie nieszczęśliwego wypadku.

Przy obliczaniu czasu trwania choroby liczy się jako przerwy tylko te okresy pełnienia służby, które wynoszą przynajmniej połowę okresu choroby, poprzedzającego zgłoszenie się do służby.

Jeśli służba czynna trwała krócej, poszczególne okresy choroby zlicza się razem.

§ 53.

Praktykanta może władza zwolnić ze służby bez podania powodu każdego pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego, po uprzednim jednomiesięcznym, elewa zaś aspirantkę, pomocnika kancelaryjnego, rzemieślnika i robotnika, odbywających służbę próbną, każdego pierwszego lub szesnastego dnia miesiąca kalendarzowego, po uprzednim dwutygodniowym wypowiedzeniu na piśmie.

Z rzemieślnikiem i robotnikiem, odbywającym służbę próbną, który nie przesłużył siedmiu dni na P. K. P., można rozwiązać stosunek służbowy każdej chwili bez wypowiedzenia.

Wypowiedzenie służby nie może nastąpić podczas choroby (§ 52), odosobnienia z powodu choroby zakaźnej, jeśli odosobnienie nie trwa dłużej niż 3 miesiące, urlopu wypoczynkowego, oraz odbywania ćwiczeń wojskowych rezerwy. Kobięcie nie można wypowiedzieć służby na 6 tygodni przed i do 6 tygodni po rozwiązaniu.

§ 54.

Pracownik zwolniony ze służby na podstawie §§ 52 i 53, jeśli przesłużył co najmniej trzy miesiące na P. K. P., otrzymuje odprawę w wysokości jednotygodniowej płacy, pobieranej przed zwolnieniem, za każdy przesłużony kwartał, w wysokości zaś miesięcznej płacy za każdy pełny rok służby, nie więcej jednak niż trzymiesięczną płacę.

§ 55.

Wydalenie pracownika ze służby następuje wskutek prawomocnego orzeczenia władzy przełożonej (§ 46), lub wskutek skazania prawomocnym wyrokiem sądu karnego, w przypadkach określonych w § 6 p. 1 i 2.

Nadto ulega wydaleniowi pracownik, który uzyskał przyjęcie na służbę podstępem, przez przedstawienie fałszywych lub nieważnych dokumentów albo przez zatajenie lub niezgodne z prawdą przedstawienie okoliczności, stanowiących przeszkodę do przyjęcia na służbę (§ 6) i to niezależnie od odpowiedzialności karno-sądowej.

Każde wydalenie ze służby pociąga za sobą utratę wszelkich praw wynikających ze stosunku służbowego.

§ 56.

Pracownikowi, z którym rozwiązano stosunek służbowy, wydaje władza służbowa, na jego żądanie, zaświadczenie, stwierdzające czas i rodzaj odbytej służby, oraz na życzenie przyczynę rozwiązania stosunku służbowego.

CZĘŚĆ VI.

Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 57.

Osobne rozporządzenie określi, których dotychczasowych pracowników należy uważać za próbnych, w rozumieniu niniejszych przepisów.

§ 58.

Praktykantom, pozostającym w służbie w dniu wejścia w życie niniejszych przepisów, wlicza się do czasu służby próbnej również czas poprzedniej służby kontraktowej na P. K. P.

§ 59.

Z dniem 1 października 1929 r. tracą moc obowiązującą wszystkie dotychczasowe przepisy, wydane w sprawach unormowanych w niniejszych przepisach.

§ 60.

Przepisy niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 października 1929 r.

Załącznik I.
(do § 9).

PRYZRZECZENIE SŁUŻBOWE.

Przyrzekam, że w czasie służby próbnej na P. K. P. Rzeczypospolitej Polskiej wiernie służyć będę, że dobro publiczne, według najlepszego rozumienia, zawsze mieć będę na uwadze, że przepisów prawa i postanowień rządowych i przedsiębiorstwa P. K. P. przestrzegać będę, że obowiązki moje spełniać będę gorliwie i sumiennie, że polecenia służbowe zwierzchników i instruktorów dokładnie wykonywać będę i że tajemnicy urzędowej, szczególnie w sprawach dotyczących ruchu kolejowego na wypadek wojny, wiernie dochowam.

DYREKCJA OKRĘGOWA
KOLEI PAŃSTWOWYCH

Załącznik II

(do § 12).

w

K A R T A O S O B I S T A
rzemieślnika (robotnika) odbywającego służbę próbną.

Nr. porz.	N A G Ł Ó W E K	T R E Ś Ć W P I S U	Nr. i data zarządzenia (dokumentu)
1.	Imię i nazwisko		
2.	Data i miejscowość (województwo) urodzenia		
3.	Przynależność (wpisany do ksiąg stałej ludności)		
4.	Religia i narodowość		
5.	Wykształcenie ogólne i zawodowe, znajomość języków		
6.	Stosunek do wojska		
7.	Stosunki rodzinne (żona i dzieci)		
8.	Poprzednia służba na kolejach (od—do, w charakterze, gdzie)		
9.	Data i wynik badania lekarskiego przed rozpoczęciem służby próbnej		
10.	Data przyjęcia (dopuszczenia) na służbę próbną		
11.	Rodzaj służby próbnej		
12.	Data złożenia przyrzeczenia służbowego		
13.	Data i wynik egzaminu tymczasowego		
14.	Data i wynik egzaminu ścisłego		
15.	Data zaliczenia w poczet kandydatów na pracowników etatowych lub pracowników nietatowych		

16. P r z e b i e g s ł u ż b y.

Data zaszłej zmiany	Miejsce służbowe	Rodzaj szkolenia (zajęcia próbnego, zatrudnienia samodzielnego)	Płaca	Nr. i data zarządzenia, powodującego zmianę

17. O p i n j a s ł u ż b o w a.

Data wydania opinii	Stoień oceny	Podpis oceniającego	Data zatwierdzenia opinii niedostatecznej	Zmiana opinii przez władzę bezp. wyższą	Podpis zatwierdzającego (oceniającego na nowo)

K a r y.

Data ukarania	Rodzaj kary	Przyczyna ukarania	Nr. orzeczenia

18. Nieobecność na służbie z powodu choroby.

od	do	od	do	od	do	od	do	od	do	od	do	Uwagi

19. U r l o p y.

od	do	od	do	od	do	od	do	od	do	od	do	Uwagi

20. Różne uwagi.

--

153.

Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 25 września 1929 r. Nr. I. 18410/2/29 o podziale pracowników przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“.

W związku z postanowieniami §§ 1 i 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 lipca 1929 r. o stosunku służbowym pracowników przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“ zarządzam co następuje:

Pracownicy przedsiębiorstwa „P. K. P.“ dzielą się na następujące kategorie:

- 1) pracownicy etatowi,
- 2) kandydaci na pracowników etatowych,
- 3) pracownicy nieetatowi,
- 4) pracownicy próbni,
- 5) pracownicy kontraktowi,
- 6) pracownicy czasowi.

ad 1) Pracownikiem etatowym jest w myśl postanowień wymienionego na wstępie rozporządzenia Rady Ministrów pracownik, który został mianowany zgodnie z obowiązującymi przepisami przez władzę naczelną wzgl. władzę przełożoną (w rozumieniu § 19 cytowanego wyżej rozporządzenia) na jedno ze stanowisk etatowych, ustalonych w schemacie stanowisk etatowych przedsiębiorstwa „P.K.P.“ Obowiązującym schematem stanowisk etatowych jest schemat, zawarty w tabeli „B“ rozporządzenia Ministra Kolei z dnia 21 stycznia 1925 r. Nr. 405/2/25 (Dz. U. M. K. Nr. 2, poz. 7).

ad 2) Kandydatem na pracownika etatowego jest pracownik, który został zaliczony, zgodnie z obowiązującymi przepisami, przez władzę przełożoną w poczet kandydatów na stanowiska etatowe.

ad 3) Pracownikiem nieetatowym jest pracownik, który został zaliczony, zgodnie z obowiązującymi przepisami, przez władzę przełożoną w poczet pracowników nieetatowych.

ad 4) Pracownikiem próbnym jest pracownik, przyjęty względnie dopuszczony, zgodnie z obowiązującymi przepisami, przez władzę przełożoną wzgl. służbową do służby próbnej (przygotowawczej) na dane stanowisko etatowe względnie nieetatowe. W szczególności zalicza się do kategorii pracowników próbnych: praktykantów - referendarskich i praktykantów - geometrów, t. j. pracowników posiadających świadectwo ukończonych studjów wyższych, przyjętych do odbycia służby próbnej na stanowiska, na które wymagane jest wykształcenie wyższe, wzgl. w odniesieniu do praktykantów-geometrów co najmniej państwowy egzamin na geometrę; praktykantów technicznych wzgl. kolejowych, t. j. pracowników posiadających świadectwo ukończonej szkoły średniej technicznej wzgl. średniej ogólnokształcącej, przyjętych do odbycia służby próbnej na stanowiska, na które wymagane jest średnio-techniczne wzgl. ogólnie-średnie wykształcenie; elewów i aspirantki t. j. pracowników (pracownice) posiadających (-ce) świadectwa ukończenia 3 klas szkoły średniej wzgl. 7 kl. szkoły powszechnej, przyjętych (-te) do służby próbnej na stanowiska, na które wymagane jest wykształcenie w tym stopniu; pomocników (-ce) kancelaryjnych (-ne), t. j. pracowników posiadających (-e) świadectwo ukoń-

czonych co najmniej 5 klas szkoły powszechnej, przyjętych do odbycia służby próbnej na stanowiska kancelistów (-ek), wreszcie rzemieślników i robotników, odbywających służbę próbną.

ad 5) Pracownikiem kontraktowym jest pracownik, którego przyjęto na podstawie specjalnej pisemnej umowy, zawartej z nim przez władzę przełożoną, na czas określony lub nieokreślony w celu wykonywania pewnych prac, nie mających charakteru trwałości.

ad 6) Pracownikiem czasowym jest pracownik (rzemieślnik lub robotnik), z którym władza przełożona lub służbowa albo ich organ wykonawczy zawarł umowę o pracę bądź na piśmie bądź ustnie w celu wykonywania robót przejściowych, na czas określony lub nieokreślony. Umowy o pracę na czas nieokreślony wolno zawierać tylko w wyjątkowych wypadkach. Milczącego dopuszczenia do pracy, które jest równoznaczne z zawarciem umowy ustnej o pracę na czas nieokreślony należy zasadniczo unikać.

Dyrekcje Okręgowe Kolei Państwowych i inne urzędy podległe bezpośrednio Ministrowi Komunikacji winny dokonać **niezwłocznie** pierwszego zaliczenia pracowników, z ważnością od dnia wejścia w życie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 lipca 1929 r., o stosunku służbowym pracowników przedsiębiorstwa „P.K.P.“ t. j. od 1 września 1929 r. w poczet pracowników etatowych, kandydatów na pracowników etatowych i pracowników nieetatowych, **zgodnie z postanowieniami §§ 133 i 134** wymienionego rozporządzenia. Zaliczenia pracowników w poczet kandydatów na pracowników etatowych należy dokonać w Dziennikach Zarządzeń Dyrekcyj Okręgowych Kolei Państwowych.

Za pełnienie służby na stanowisku etatowym (§ 134 ustęp 2) uważa się samodzielne pełnienie czynności służbowych, określonych w tabeli „B“ rozporządzenia Ministra Kolei z dnia 21 stycznia 1925 Nr. 405/2/25 (Dz. U. M. K. Nr. 2, poz. 7) dla stanowiska etatowego, na które pracownik złożył egzamin ścisły, jeżeli czas trwania tych czynności przewiduje się przynajmniej na przeciąg jednego roku.

Dyrekcje Okręgowe Kolei Państwowych mają dokonać również pierwszego zaliczenia pracowników w poczet pracowników próbnych. Zaliczenia tego należy dokonać w specjalnych listach.

Do kategorii pracowników próbnych z chwilą wejścia w życie rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 8 lipca 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 447) należy zaliczyć:

1) dotychczasowych kandydatów referendarskich, kandydatów na geometrę, kandydatów technicznych i kandydatów kolejowych, którzy do dnia 1 września 1929 r. nie dopełnili następujących warunków:

- a) nie złożyli przepisane go egzaminu ścisłego,
  - b) nie pełnili samodzielnie czynności służbowych, przywiązanych do stanowiska etatowego, na które złożyli egzamin lub pełnili te czynności przejściowo,
- 2) elewów kolejowych,
  - 3) aspirantki,

4) dotychczasowych pracowników próbnych t. j. siły biurowe, rzemieślników i robotników, odbywających służbę próbną.

Szczegółowe postanowienia o warunkach i sposobie dokonywania w przyszłości mianowań (zaliczeń) pracowników do kategorii: pracowników etatowych, kandydatów na pracowników etatowych, pracowników nieetatowych oraz pracowników próbnych, zawiera rozporządzenie Ministra Kolei z dn. 21 stycznia 1925 r. Nr. 405/2/25 (Dz. U. M. K. Nr. 2 poz. 7) o ujednostajnieniu stanowisk wzgl. tytułów służbowych na kolejach państwowych (Dz. U. M. K. z 1925 roku Nr. 2, poz. 7) ze zmianami i uzupełnieniami, zawartymi w rozporządzeniu Ministra Komunikacji z dnia 26 września 1929 r. Nr. I. 20207/2/29.

Równocześnie tracą moc obowiązującą postanowienia rozp. M. K. z dnia 31 grudnia 1923 r. Nr. I. 19144/2/23, część I do § 1 lit. A (Dz. U. M. K. z 1924 r., Nr. 2 poz. 5), rozp. M. K. z dnia 19 lipca 1924 r. Nr. I. 8647/2/26 i 20 sierpnia 1924 roku Nr. I. 12236/2/24.

154.

Nr. I. 17423/4/29 w sprawie jednolitej interpretacji rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 lipca 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 448).

W uzupełnieniu okólnika Ministerstwa Komunikacji z dnia 6 sierpnia 1929 r. Nr. I. 17423/4/29 w sprawie jednolitej interpretacji rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 lipca 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 448) zarządza się co następuje:

1) (do § 1).

Kandydatów na pracowników etatowych należy uważać, w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 lipca 1929 r., za pracowników etatowych.

2) (do § 53 ust. 2).

Porównanie stanowisk względnie charakterów służbowych pracowników przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“ w dniu wejścia w życie rozporządzenia Rady Min. z dnia 4 lipca 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 448) ze stanowiskami względnie charakterami służbowymi, obowiązującymi w czasach zaborczych i polskich aż do ujednostajnienia stanowisk wzgl. tytułów służbowych na P. K. P., opiera się na tabeli A) rozporządzenia M. K. z dn. 21 stycznia 1925 r. Nr. 405/2/25 o ujednostajnieniu stanowisk względnie tytułów służbowych na Kolejach Państwowych (Dz. U. M. K. Nr. 2, poz. 7 z 1925 r.) względnie na rozporządzeniu M. K. z dnia 24 stycznia 1927 r. Nr. I. 9311/2/26 jeżeli chodzi o pracowników na terenie w. m. Gdańska. Dyrekcje Kolei Państwowych ustalą na podstawie wspomnianej tabeli względnie rozporządzenia, którym z istniejących obecnie na P. K. P. stanowisk względnie tytułów (charakterów) służbowych odpowiadają stanowiska względnie

charaktery (tytuły) służbowe emerytów — byłych pracowników etatowych. Jeżeli ostatnio zajmowane stanowisko emeryta mogło być obsadzone przez pracowników o różnych charakterach służbowych (n. p. w b. zaborze austri.), należy przeprowadzić porównanie stanowiska dawnego ze stanowiskiem istniejącym na P. K. P. w dniu 1 września 1929 r. na podstawie charakteru (tytułu) służbowego emeryta b. pracownika etatowego. Stanowiska wzgl. charakteru (tytuły) służbowe emerytów — b. pracowników etatowych, które po przeniesieniu emerytów w stan spoczynku uległy przemianowaniu, należy porównać najpierw ze stanowiskami wzgl. charakterami służbowymi ustanowionymi przed przemianowaniem, a następnie na podstawie tabeli A) rozporządzenia z dnia 21 stycznia 1925 r. Nr. 405/2/25 z istniejącymi w dniu 1 września 1929 roku stanowiskami względnie tytułami służbowymi na P. K. P.

Jeżeli przy przemianowaniu stanowisk dawnych na nowe jednolite stanowiska na P. K. P. posługiwano się w tabeli A. rozporządzenia M. K. z dn. 21 stycznia 1925 r. Nr. 405/2/25, poza oznaczeniem dawnych stanowisk (charakterów służbowych) w niektórych przypadkach, jeszcze pewnymi dodatkowymi określeniami jak np. rodzajem czynności służbowych lub miejscem pełnienia służby, a tych dodatkowych określeń nie można stwierdzić u emerytów — b. pracowników etatowych, należy stanowiska (charaktery służbowe) emerytów — b. pracowników etatowych, porównać z zasadniczymi (podstawowymi) stanowiskami odpowiedniej istniejącej obecnie kategorii pracowników na P. K. P.

Grupę uposażenia przywiązaną do ustalonego w powyższy sposób stanowiska, należy przyjąć za podstawę przerachowania zaopatrzenia.

Emeryci — b. pracownicy etatowi, dla których nie można na podstawie porównania stanowisk zawartego w tabeli A. rozp. M. K. z dn. 21 stycznia 1925 r. Nr. 405/2/25 ustalić odpowiedniego stanowiska etatowego istniejącego obecnie na P. K. P., — zatrzymują dotychczasowe grupy uposażenia.

U emerytów b. pracowników nieetatowych, należy przyjąć za podstawę przerachowania zaopatrzenia emerytalnego:

- a) jeżeli zostali przeniesieni w stan spoczynku po 1 stycznia 1921 r., — grupę uposażenia odpowiadającą ostatnio przez nich w służbie czynnej posiadanemu stopniowi płacy wzgl. kategorii płacy;
- b) jeżeli zostali przeniesieni w stan spoczynku przed 1 stycznia 1921 r., — grupę uposażenia odpowiadającą stopniowi płacy, do którego zaszeregowano na podstawie rozp. Ministra Kolei Zel. z dnia 10 lutego 1921 r. Nr. A/1779/21, A/1780/21 i A/1781/21, pracowników nieetatowych na P. K. P. tej samej co oni kategorii i pełniących te same co oni czynności służbowe.

Dyrekcje Kolei Państwowych obowiązane są ponadto przestrzegać przy ustalaniu grupy uposażenia stanowiącej podstawę do przerachowania zaopatrzenia emerytalnego u pracowników nieetatowych przeniesionych w stan spoczynku przed 1 stycznia 1921 r. następujących postanowień:

w b. zaborze rosyjskim:

dla dziennie płatnych robotników przyjąć przy zaszeregowaniu jako najwyższy 13 stopień płacy, odpowiadający XIV grupie uposażenia;

w b. zaborze austriackim:

jeżeli dla niektórych kategorii nieetatowych dziennie płatnych sił kancelaryjnych przewidziano w tabeli H. rozporządzenia M. K. Ż. z dnia 10 lutego 1921 r. Nr. A/1781/21 możliwość zaszeregowania do dwu lub więcej stopni płac, należy przy zaszeregowaniu przyjąć stopień zasadniczy nie zaś jeden ze stopni wyższych; wyjątek stanowią siły biurowe wzgl. pisarskie w urzędach wykonawczych, które należy zaszeregować do 13 stopnia płacy, odpowiadającego XIV grupie uposażenia;

w b. zaborach rosyjskim i pruskim:

dla dziennie płatnych sił biurowych w służbie dyrekcyjnej i Oddziałach (względnie urzędach równorzędnych Oddziałom) należy przyjąć przy zaszeregowaniu 12 stopień płacy, odpowiadający XIII grupie uposażenia, dla innych zaś 13 stopień płacy, odpowiadający XIV grupie uposażenia;

we wszystkich byłych zaborach:

dla rzemieślników należy przyjąć przy zaszeregowaniu 9 stopień płacy, odpowiadający X grupie uposażenia, jeżeli byli przodownikami partji rzemieślniczych; 10 stopień płacy odpowiadający XI grupie uposażenia, jeżeli posiadali conajmniej 6 lat służby na kolejach; dla wszystkich innych 11 stopień płacy odpowiadający XII grupie uposażenia.

Przyznanie rzemieślnikom dawnego 8 stopnia płacy odpowiadającego IX grupie uposażenia, a starszym robotnikom kwalifikowanym dawnego 11 stopnia płacy odpowiadającego XII grupie uposażenia jest niedopuszczalne.

Cyfrowe porównania grup dawnych stopni płac z obecnymi kategorjami płacy i grupami uposażenia zawarte jest w §§ 16 i 22 rozporządzeń M. K. z dnia 14 grudnia 1923 r. o uposażeniu nieetatowych stałych dziennie płatnych pracowników kolejowych (Dz. U. R. P. Nr. 137, poz. 1142 i 1143).

Jeśli grupa uposażenia, wypośredkowana w myśl zasad niniejszego okólnika, okazała się niższą od grupy przyjętej dla ustalenia podstawy dotychczasowego zaopatrzenia, należy przyjąć dla ustalenia podstawy przerachowania grupę dotychczasową.

155.

Nr. I. 1380/29 w sprawie referatu kolei lokalnych w Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w Stanisławowie.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Komunikacji z dnia 17 lipca b. r. Nr. I. 1380/BO/29, prze-

niesiono istniejący w Wydziale Finansowym D. O. K. P. w Stanisławowie referat kolei lokalnych, podległy bezpośrednio Naczelnikowi Wydziału, do Wydziału Eksploatacyjnego.

Powyzszą zmianę należy uwzględnić w załączniku I. do rozporządzenia Nr. I. 21029/BO/28, ogłoszonego w poz. 313 Dz. Urz. M. K. Nr. 27 z 1928 r.

SPRAWY FINANSOWE.

156.

Nr. II/5723/6/29 w sprawie dokumentów urlopowych dla stale urlopowanych szeregowych Korpusu Ochrony Pogranicza.

Ministerstwo Komunikacji powiadamia, że do liczby dokumentów legitymacyjnych Korp. Ochr. Pogr. uprawniających do nabywania za gotowiznę w kasach kolejowych biletów na przejazd według taryfy wojskowej, włącza się dokument urlopowy, dla stale urlopowanych szeregowych K. O. P.

Formularz druku dokumentu urlopowego K.O.P. wzorowany jest na takimże formularzu druku używanym przez wojsko, różnica zaś pomiędzy obu temi drukami polega na tem, że w dokumencie urlopowym Kor. Ochr. Pogr. oznacza się serję literami K. O. P., oraz że w jego rubryce 6-ej, wiersz 1-szy przyjmuje brzmienie: „Urlopowany uprawniony jest do nabycia w kasie biletowej za gotowiznę według taryfy wojskowej biletu kolejowego”.

Przepisy o wydawaniu biletów stale urlopowanych wojskowym i o stempowaniu dokumentów urlopowych wojskowych obowiązują również względem dokumentów urlopowych K. O. P.

Do czasu wydania przez Kor. Ochr. Pogr. własnych druków dokumentu urlopowego, mogą być używane w tym celu formularze wojskowe (Nr. 4 p. S. z r. 1929), po odręcznym przeprowadzeniu w ich tekście zmian, powyżej zastrzeżonych.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z chwilą jego otrzymania.

157.

Nr. II/6790/6/29 w sprawie odręcznego uzupełniania tekstu zawiadomień stron o nadpłatach przewoźnego.

Do czasu zmiany tekstu zawiadomienia o nadpłacie (druk Serja F Nr. 124) należy oprócz danych przewidzianych rubrykami wpisywać również stację nadania i przeznaczenia, jakoteż zawartość odnośnej przesyłki.

Zarządzenie niniejsze należy zaznaczyć przy p. 3 art. 37 „Przepisów rachunkowych dla kas biletowych, bagażowych i towarowych”.

158.

O B W I E S Z C Z E N I E

Ministra Skarbu z dnia 13 lipca 1929 r. o wysokości sumy, do jakiej mogą być przyjmowane papiery wartościowe przez władze i urzędy państwowe jako wadja przy przetargach, oraz kaucje na zabezpieczenie wszelkiego rodzaju umów lub zaliczek, wypłacanych na dostawy i roboty rządowe, jak również na zabezpieczenie udzielanych przez Skarb Państwa kredytów akcyzowych, celnych i transportowych.

(Przedruk z Dzien. Urzęd. M. Skarbu Nr. 21 poz. 236 z 1929 r.)

Term. płatn. kupon.	N a z w a p a p i e r u	Wartość nominalna	Wartość depozyt. w złotych.
A. Papiery państwowe.			
1/IV i 1/X	6 ⁰ / ₁₀₀ poz. dol. 1920 r. (Dz. U. R. P. z 1919 r. Nr. 29, poz. 252)	dol. 100	600.—
1/II i 1/VIII	10 ⁰ / ₁₀₀ poz. kolej. Serja I (Dz. U. R. P. z 1924 r. Nr. 5, poz. 40 oraz Dz. U. R. P. z 1924 r. Nr. 83, poz. 798)	fr. zł. 100	140.—
2/I i 1/VII	5 ⁰ / ₁₀₀ poz. konw. z 1924 r. (Dz. U. R. P. z 1929 r. Nr. 35, poz. 324)	zł. 100	40.—
2/I i 1/VII	5 ⁰ / ₁₀₀ konwers. poz. kol. z 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 89, poz. 509 z 1926 r.)	zł. 100	35.—
1/II i 1/VIII	5 ⁰ / ₁₀₀ Oblig. serji II Prem. Poz. Dolar. (Dz. U. R. P. z 1925 r. Nr. 129, poz. 919)	dol. 5	40.—
15/X i 15/IV	7 ⁰ / ₁₀₀ poz. stabil. z 1927 r. (Dz. U. R. P. z 1927 r. Nr. 88, poz. 789)	dol. 100	650.—
		£ 100	3.160.—
1/IV i 1/X	4 ⁰ / ₁₀₀ prem. poz. inwest. (Dz. U. R. P. Nr. 14 poz. 99 z 1928 r.)	zł. w zł. 100	85.—
B. Listy zastawne i obligacje państwowych instytucji kredytowych.			
30/VI i 31/XII	8 ⁰ / ₁₀₀ listy zast. B. G. K., opiewające na zł. w zł. Serje A, B, C, D, E	zł. w zł.*) 100	125.—
1/IV i 1/X	8 ⁰ / ₁₀₀ oblig. kom. B. G. K., opiewające na zł. w zł. względnie fr. szwajc., wzgl. dolary, funty szt. lub floreny holend.	zł. w zł.*) 100	125.—
1/IV i 1/X	7 ⁰ / ₁₀₀ Oblig. Banku Gosp. Kraj.	zł. w zł. 100	65.—
30/VI i 31/XII	7 ⁰ / ₁₀₀ listy zast. B. G. K. zł.	zł. w zł. 100	65.—
30/VI i 31/XII	4 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀₀ Listy Zast. b. B-ku Kraj. Serja II, III, IV, V, przejęte i skonwertowane przez B. G. K. na złote	zł. 100	35.—
30/VI i 31/XII	4 ⁰ / ₁₀₀ Listy Zast. b. B-ku Kraj. Serja II, III, IV, V, przejęte i skonwertowane przez B. G. K. na złote	zł. 100	32.—
1/IV i 1/X	4 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀₀ Obl. Komun. b. B-ku Kraj. Serja B, C, D przejęte i skonwertowane przez B. G. K. na złote	zł. 100	32.—
1/IV i 1/X	4 ⁰ / ₁₀₀ Konw. Obl. Kolej. b. B-ku Kraj. przejęte i skonwertowane przez B. G. K. na złote	zł. 100	30.—
1/IV i 1/X	4 ⁰ / ₁₀₀ Konw. Oblig. Kom. b. B-ku Kraj. przejęte i skonwertowane przez B. G. K. na złote	zł. 100	27.—
2/I i 1/VII	8 ⁰ / ₁₀₀ Listy Zastawne Państw. B-ku Rolnego Serji I i II	zł. w zł.*) 100	125.—
2/I i 1/VII	7 ⁰ / ₁₀₀ Listy Zastawne Państw. B-ku Rolnego w	zł. w zł. 100	65.—
C. Listy zastawne instytucji kredytowych prywatnych, gwarantowane przez Skarb Państwa.			
1/IV i 1/X	7 ⁰ / ₁₀₀ i 8 ⁰ / ₁₀₀ Listy Zast. Tow. Kred. Przem. Pol. (Dz. U. R. P. Nr. 112, poz. 737 z r. 1920)	£ 1	28.—
D. Listy zastawne i obligacje krajowych towarzystw kredytu długoterminowego za zabezpieczeniem prawnem (pupilarnem) w rozumieniu p. 4 art. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 17, poz. 141).			
	E. Akcje Banku Polskiego	zł. 100	75 ⁰ / ₁₀₀ ceny giełdowej 115.—

Papiery wartościowe, przyjmowane jako wadja i kaucje, winny być zaopatrzone w bieżący kupon. Upřednie obwieszczenia w tymże przedmiocie tracą moc obowiązującą. Przepisy niniejsze obowiązują z dniem ogłoszenia.

Za Kierownika M-stwa Skarbu
(—) T. Grodyński
Podsekr. Stanu

*) Według parytetu złotego, określonego art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 20 stycznia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 7, poz. 65) względnie 172 zł. w złocie według parytetu ustalonego art. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 5.XI. 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 97, poz. 855) w sprawie zmiany ustroju pieniężnego.

SPRAWY EKSPLOATACYJNE.

159.

Nr. IV/13620/11 w sprawie przedsięwzięcia środków zapobiegawczych wypadkom kolejowym.

W ostatnich czasach zaszedł szereg poważnych wypadków kolejowych, które pociągnęły za sobą ofiary w ludziach oraz znaczne straty materialne wskutek rozbicia lub uszkodzenia taboru. Jako przyczynę tych wypadków ustaliły przeprowadzone na miejscu pierwotne dochodzenia — przeważnie niedbalstwo pracowników kolejowych, jako to:

- 1) przejechanie przez pociąg semaforu ustawionego na „stój”,
- 2) niewłaściwe ustawienie zwrotnic przez zwrotniczego dla pociągu względnie przy przetaczaniu,
- 3) dokonywanie przetaczania na torze, na który miał wjeżdżać pociąg na stację lub też na torze sąsiednim, na skrzyżowaniu z torrem, po którym miał przejeżdżać oczekiwany pociąg,
- 4) nieodpowiednie dokonywanie robót torowych na szlaku i niedostateczne ich zabezpieczenie.

Jak widać z powyższego wypadki spowodowane zostały wskutek niedbalstwa, czy też zlekceważenia przez pracowników podstawowych przepisów ruchu i sygnalizacji.

Zwracając uwagę Dyrekcjom na ten zatrwajający objaw, kładę z całą surowością nacisk na konieczność przedsięwzięcia energicznej walki z tego rodzaju lekceważeniem spełnianiem swych obowiązków przez pracowników, pełniących czynności mające bezpośredni związek z bezpieczeństwem ruchu oraz zwiększenia nadzoru nad pełnieniem służby przez pracowników linjowych.

Polecam Dyrekcjom:

- 1) zwrócić szczególną uwagę na badanie okoliczności i przyczyn wypadków poważniejszych, dla możliwości określenia środków dla ich zapobiegania,
- 2) wrazie ustalenia karygodnego niedbalstwa lub winy pracowników wytaczać im sprawy dyscyplinarne, stosując względem nich rygor natychmiastowego usuwania od pełnienia wykonawczej służby ruchu lub też od obsługiwaniania pociągów, czy też parowozów,
- 3) zalecić organom kontrolnym i nadzorczym częste kontrolowanie wykonywania czynności przez pracowników oraz ich spraw-

ności i przygotowania służbowego i pociągać ich do współodpowiedzialności za wypadki w rejonach ich działalności.

SPRAWY SANITARNE.

160.

Nr. S. 447/29 w sprawie jednoznaczności wyrażen: „choroba psychiczna“ lub „choroba umysłowa“.

W związku z zapytaniem jednej z Dyrekcji Kolei Państwowych wyjaśnia się, że wyrażenie „choroba psychiczna“ używane w poszczególnych przepisach, należy uważać za jednoznaczne z wyrażeniem „choroba umysłowa“.

ZAWIADOMIENIA:**RUCH SŁUŻBOWY W MINISTERSTWIE KOMUNIKACJI.****Mianowanie:**

Inż. Konstanty Mikulski — Członkiem Rady Technicznej przy Ministrze Komunikacji.
Nr. R. T. 1552.

Unieważnienie biletu.

Unieważnia się z powodu skradzenia, okresowy imienny bilet bezpłatnej jazdy klasy I Nr. 109 wydany przez Ministerstwo Komunikacji na imię inż. Władysława Jakubowskiego, b. Prezesa Dyrekcji Kolei Państwowych w Warszawie, ważny na przejazd w obrębie wszystkich Dyrekcji Kolei Państwowych do dnia 31 grudnia 1929 r.

Poleca się wydać odpowiednie zarządzenia.

Unieważnienie legitymacji poselskiej.

Unieważnia się, z powodu zagubienia, legitymację poselską Nr. 10, uprawniającą do bezpłatnego korzystania z państwowych środków komunikacji, wydaną przez Biuro Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej dnia 27 marca 1928 roku na imię Edmunda Baranowskiego — posła na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej.

Poleca się wydać odpowiednie zarządzenia.

WYDAWNICTWO MINISTERSTWA KOMUNIKACJI.

Drukarnia Państwowa. Nr. 47759. 2.X.29. 8200.

WARUNKI PRENUMERATY. Administracja Dziennika Urzędowego Ministerstwa Komunikacji podaje do wiadomości, iż prenumerata Dziennika Urzędowego M. K. na rok 1929 wynosi zł. 8.— półroczna zł. 4.— kwartalna zł. 2.— Pojedynczy numer — groszy 50.